

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobce: **Mgr. R. G.**, zast. JUDr. Pavlem Kortou, advokátem se sídlem Poštovní 2, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2, ve věci žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 8. 2015, č. j. MSP-706/2014-OT-OSV/2, o návrhu Krajského soudu v Ostravě na postup podle § 9 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů,

t a k t o :

Věc vedená u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 22 A 112/2015
se p ř i k a z u j e Krajskému soudu v Hradci Králové.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobou podanou u Městského soudu v Praze dne 13. 10. 2015 se žalobce domáhal zrušení shora specifikovaného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě ze dne 7. 10. 2014, sp. zn. Si 467/2014. Tímto rozhodnutím Krajský soud v Ostravě odmítl žádost žalobce o poskytnutí informací, konkrétně telefonních čísel na všechny soudce a vyšší soudní úředníky tohoto soudu.

[2] Městský soud v Praze usnesením ze dne 27. 10. 2015, č. j. 8 A 194/2015 – 6, věc postoupil k vyřízení Krajskému soudu v Ostravě. V projednávané věci totiž rozhodoval jako správní orgán prvního stupně Krajský soud v Ostravě, jehož sídlo je v Ostravě. Podle § 7 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), je tak k vyřízení věci místně příslušný právě tento soud.

[3] Krajský soud v Ostravě podal Nejvyššímu správnímu soudu návrh na přikázání věci jinému než místně příslušnému soudu podle § 9 odst. 1 s. ř. s., protože pro vyloučení soudců specializovaných senátů místně příslušného soudu nelze sestavit senát. Důvodné pochybnosti o nepodjatosti všech soudců spatřuje v tom, že by měli posuzovat postup pracovníků a funkcionářů téhož soudu.

[4] Žalovaný s postoupením věci jinému než místně příslušnému soudu souhlasil a navrhl přikázání věci Městskému soudu v Praze či Krajskému soudu v Praze. Žalobce nesouhlasil, neboť má za to, že soudci Krajského soudu v Ostravě jsou plně nad věcí a schopni věc nezávisle a objektivně rozhodnout.

[5] Podle § 9 odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud přikáže věc jinému než místně příslušnému krajskému soudu, jestliže pro vyloučení soudců specializovaných senátů místně příslušného soudu nelze sestavit senát. Podle § 9 odst. 3 s. ř. s. mají účastníci právo vyjádřit se k tomu, kterému soudu má být věc přikázána. V citovaném ustanovení je upraven případ tzv. delegace

nutné, která je podmíněna vyloučením všech soudců specializovaných senátů místně příslušného soudu, který má věc jako soud věcně a místně příslušný projednat a rozhodnout.

[6] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že podmínky pro aplikaci § 9 odst. 1 s. ř. s. a příkázání věci jinému než místně příslušnému krajskému soudu jsou v nynější věci splněny, neboť danou věc by rozhodovali soudci působící u Krajského soudu v Ostravě, jehož se současně spor týká (ve správním řízení rozhodoval v prvním stupni). Jedná se tedy o hodnocení nestrannosti soudců, kteří by měli posoudit postup samotného soudu, u kterého působí.

[7] Nejvyšší správní soud v této souvislosti připomíná, že součástí práva na spravedlivý proces tak, jak je vymezeno v čl. 36 a násl. Listiny základních práv a svobod a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Nestrannost a nezaujatost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů práva v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky).

[8] Nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, vyjadřující vnitřní psychický stav soudce k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich právním zástupcům atd.), o nichž je schopen relativně přesně referovat toliko soudce sám. Pouze takto úzce pojímaná kategorie nestrannosti soudce by však v praxi našla stěží uplatnění vzhledem k obtížné objektivní přezkoumatelnosti vnitřního rozpoložení soudce. Kategorii nestrannosti je proto třeba vnímat širěji, také v rovině objektivní.

[9] Za objektivní ovšem nelze považovat to, jak se nestrannost soudce pouze subjektivně jeví vnějšímu pozorovateli (účastníkovi řízení), nýbrž to, jestli reálně neexistují objektivní okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem odůvodňujícím závěr, že soudce určitým, nikoli nezaujatým vztahem k věci disponuje. Vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci má být založeno nikoli pouze na skutečně prokázané podjatosti, ale je dáno již tehdy, jestliže lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94, publikovaný jako N 127/6 SbNU 429; srovnej také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2005, č. j. 4 As 14/2004 – 70).

[10] Důvodné pochybnosti o nepodjatosti soudců Krajského soudu v Ostravě lze mít zejména proto, že se přezkum týká postupu jeho funkcionáře. Podle § 119 odst. 2 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, jsou předseda a místopředsedové krajského soudu orgány státní správy soudů. Tato skutečnost tak zavdává objektivní pochybnosti o nepodjatosti všech soudců specializovaných senátů správního soudnictví uvedeného soudu, a proto již tato skutečnost je dostačující k tomu, aby Nejvyšší správní soud postupoval podle § 9 odst. 1 s. ř. s. (srovnej usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. Nad 67/2015 – 31, ze dne 29. 2. 2008, č. j. Nad 4/2008 – 47, ze dne 30. 9. 2003, č. j. Nao 31/2003 – 16, či rozsudek ze dne 30. 9. 2005, č. j. 4 As 14/2004 – 70).

[11] Na uvedeném závěru nic nemění názor žalobce, že soudci Krajského soudu v Ostravě jsou schopni věc objektivně a nezávisle rozhodnout. Ani Nejvyšší správní soud nepochybuje o jejich profesionalitě, nicméně má za to, že existují objektivní okolnosti, které by mohly vést k legitimním pochybnostem o tom, že soudci určitým, nikoli nezaujatým vztahem k věci disponují.

pokračování

[12] Dospěl proto k závěru, že jsou naplněny podmínky pro delegaci nutnou a věc přikázal Krajskému soudu v Hradci Králové. O přikázání tomuto soudu rozhodl z důvodu, že obvod tohoto krajského soudu sousedí s obvodem Krajského soudu v Ostravě.

[13] Pro úplnost dodává, že pro posouzení projednávané věci nebylo podstatné vyjádření žalobce, ve kterém informoval, že obdobnou žádost o informace adresoval Nejvyššímu správnímu soudu. Dle jeho sdělení byla žádost odmítnuta a v současné době probíhá řízení o odvolání proti tomuto rozhodnutí. Žalobce z toho dovozuje, že pokud by byli z výše popsaných důvodů podjatí soudci Krajského soudu v Ostravě, byli by podjatí také soudci Nejvyššího správního soudu. Tato otázka však není v projednávané věci relevantní, neboť se týká jiného řízení. Otázku podjatosti soudců rozhodujících v jiné věci bude namíste řešit v této jiné věci (bude-li soudní řízení zahájeno), nikoli nyní.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. března 2016

JUDr. Radan Malík
předseda senátu